

hvad mange af os mener, at de, der kjender ~~baade~~ sanselige og aandelige Glæder foretrækker de sidste, hvis aandelige Glæder skaber den højeste Lykke, saa vilde det være en stor Uret, vi gjorde imod Mændene, hvis vi for Øjeblikket fulgte deres Raad og blev som de — rent bortset fra, om vi kunde og burde bringe et saadant Offer.

Saa meget større Uret vilde det være, som der vist er meget, der taler for, at det ustyrlige Driftliv, som for Tiden er oppe hos mange af vore nordiske Mænd, ikke er ganske naturligt for dem, men frembragt paa kunstig Maade, bl. a. vel nok ved Paavirkning fra fransk Litteratur. Gjorde vi nu Bevægelsen med, lod Mændene drage os med ind i voldsom, ustyrlig Sanselighed, mon vi saa ikke forvandlede det, der muligvis kun er en flygtig Bevægelse, til noget, der satte faste Spor i Slægten? Hvad for en Slægt mon der da vilde fremstaa? Mon en, der var skikket til Livet, til Arbejdet for det daglige Brød og til Samfundsarbejdet? Og hvordan vilde Samfundet komme til at se ud, om Familien blev ophævet* — og at dette maatte blive Følgen af Kjønndriftens ubundne Tilfredsstillelse kan vel ingen tvile om. Mon ikke alt dette vilde være et bestemt Tilbageskridt i Kultur, en afgjort Formindskelse af Lykken i Verden? — Fra det Standpunkt, som de fleste Kvinder endnu indtager, svares der vistnok: jo, det vilde det være.

Men det er ikke Kvinder alene, som siger og mener dette. Imod den Lighedsfordring, der vil, at Kvinden skal blive Manden lig, staar der en anden, fremsat ikke af Kvinder alene, men ogsaa af Mænd, og den siger: Kjønndriften er hverken hos Manden eller hos Kvinden uimodstaaelig. Den kan og bør, som enhver anden Drift, staa under Fornuftens og Viljens Herredømme. Hidtil har Samfundsbevidstheden fordret dette af Kvinden og ikke af Manden; dette maa forandres, Manden maa blive som Kvinden. Og hvorfor maa han det? Ja, Svaret lyder forskjellig, men siger dog det samme. „Fordi Kjærligheden mellem én Mand og én Kvinde hidtil har ført Menneskehedens Bevægelse fremad“ siger Bjørnsen;* fordi, om vi slappede, i Steden for at skærpe Fordringerne, Kjærligheden maatte „afsvække, hvad vi dog har naaet af Karakter i stigende Sædelighedsfølelse og Ansvar for Slægten“. Fordi Sorgen

*) Norsk Dagblad 10 Nov. 1886 (Nr. 396).